

maloletnih deklic, ki je toliko potrebnejši, ker kažejo maloletne deklice počenši od 14. leta pa nadalje od leta do leta znatno razliko v svojih pojmovanjih o važnosti spolnega akta. To velja posebno za deklice od 14. do 16. leta v razmerju nasproti ostalim maloletnim deklicam. Poleg tega ustrezemo upravičeni zahtevi pravnega prepričanja naroda, ki zahteva za kvalificirano zapeljevanje dokaj večjo kazen za storilca, obenem pa bi se težje kaznovali storilci tudi takrat, kadar bi dajali povod za samomor, kjer se kaže ta kot težka krivda tistega, ki je to kaznivo dejanje zakrivil. Prav tako bi bilo rešeno vprašanje, kadar zapeljana deklica med tem umre, tako da zapeljivec zaradi naravnega dogodka ne more stopiti z njo v zakon, čeprav je to morda tudi najresneje hotel. Naši komentatorji v glavnem o tem nič ne govorijo. Kar se tega tiče, bi bilo treba v vsakem konkretnem primeru preiskati, ali je imel storilec resno voljo, da se hoče oženiti z zapeljanko, ali ne. Če je namreč zakon predvidel sam, da se more storilec z ženitvijo izogniti kazni, pa se je pripetilo po naključju, od zapeljivčeve volje torej neodvisno, da ne more izpolniti svojo obljubo, takrat ni razloga, da bi zapeljivca kaznovali. Takšen zapeljivec ne kaže kriminalne volje. Nasprotno pa se ne sme dovoliti, da bi bila kaznivost sicer zavisna od naravnega in naključnega dogodka, ker bi se kaznivost javljala tedaj kot nekakšna igra na srečo.

Književna poročila.

Degen Friderik: Menični slovarček. Samozaložba, Maribor 1957, 128 strani, cena?

Po okoli 1200 abecedno urejenih geslih razlaga knjižica ne samo pojme meničnega prava in prometa, nego daje tudi obilo vzorcev raznih vrst menic in drugih listin in tolmači razne tujejezične menične izraze. Torej samo po sebi prav koristno in zaslužno delo, od katerega znanstvenosti ni zahtevati, ki bi pa lahko dobro služilo praksi in dijakom trgovskih šol — ko bi v njem poleg res dobrih definicij in razlag ne bilo precej hudih napak. Med te seveda ne štejem spornih in dvomljivih stvari, ki se v slovarčku niso mogle rešiti, tudi ne onih, ki so samo nekako nespretno izražene; večina pojasnil je dobrih in jasnih. Toda kaj naj rečemo takim-le izvajanjem: „alter Stil — če ima menica tak pristavek — je treba prišteti določenemu terminu dospelosti 15 dni —“ (gl. § 56 MZ.: dan izdaje se — pri oddnevnicu — preračuni na dan, ki mu ustreza v koledarju plačilnega kraja, in po tem se določi dospelost. Po „slovarčku“ bi menica, izdana 28. januarja po starem na en mesec, dospela 10. marca, po zakonu pa dospe 13. marca); — „amortizacijski rok je doba, ko traja amortizacijsko postopanje. Ta rok je določen po MZ. na 60 dni“; — „bianko akcept — je veljaven, če

je menica naknadno izpolnjena tako, kakor sta se stranki dogovorili" (in če pride menica v roke drugega, poštenega, pridobilca?); — do sledno pisec ne razlikuje „popolni“ od „izpolnjeni“ indosament: — „bivališče trasatovo je po § 1 MZ bistvena menična sestavina“, „trasatovo bivališče ni bistvena menična sestavina“ (drugo je res); — „brez stroškov“ — Ta pristavek lahko stavi — akceptant udomačene (pač „udomovljene“?) menice (tako se je učilo po starem avstrijskem men. redu,¹ naš § 45 akceptantu te pravice ne daje za noben primer); — „cessio legis — odstop, ki se je izvršil zakonskim (sodnijskim potem ali z razsodbo“; — „čas obtoka menice — pri vpoglednicah — lahko vsak čas prezentiramo, moramo pa — po MZ tekem dveh let — pri povpoglednicah moramo — v 6 mesecih od dneva izdaje“ (gl. §§ 22, 32 MZ); — „čas protesta menice, protest zbog neizpolnitve kake menične obveznosti je treba dvigniti na dan odklonitve ali pa na enega izmed delavnikov, ki prideta takoj za njim“, (ta dva delavnika veljata le za protest zbog neplačila, pri drugih je čas različen); — „časten akcept — V tem akceptu je treba zabeležiti, za čigavo čast je dan, če se to ne stori, se smatra, da je dan za trasatovo čast“ (gl. § 56, najbrž usodna tiskovna pomota, gotovo pa to ni, kajti: „časten plačnik oseba, ki je plačala v korist meničnega zavezanca (trasata)“,² (trasatova čast pa sploh ni prizadeta, saj ni menični zavezanec); „črtan akcept — MZ pravi, da se dan akcept ne more preklicati (tedaj tudi ne prečrtati), kajti akceptant ostane vseeno zavezan“ (tako se je učilo po avstr. m. z., glej pa naš § 28); — „dan izdaje menice — dalje se ravna po dnevu izdaje čas prezentacije pri povpoglednicah (60 dni) ter čas predložitve v plačilo pri vpoglednicah (2 leti) (60 dni je povsem napačno, 2 leti po avstr. m. r.); — domicilirana menica je menica, ki je plačljiva v nekem drugem mestu, kakor je bivališče trasatovo in navadno pri neki drugi osebi. Menico lahko domicilirata trasant ali trasat“ (prvo je veljalo po avstr. m. z., drugo je, kar se tiče trasata, sploh napak; ker pisec plačilno mesto istoveti s plačilnim krajem, ni razločil primerov §§ 4, 26 odst. 1 in odst. 2, pojem domicila pa je po § 4 sploh drugače): „excessus mandati — zastopnik, ki je prekoračil meje svojega pooblastila, je menično pravno zavezan za oni del obveze, ki izvira iz prekoračenja pooblastila“ (po § 8 je zavezan za celo menično vsoto); — „indosament za zastavo — Tak indosament velja za pooblastilni“ (§ 18 MZ veli drugače); — „intervencijski protest je protest, v katerem se potrjuje intervencija —“ (tako po avstr. m. r., naš zakon pozitivnega intervencijskega protesta ne pozna in ne zahteva); — „kolektivne menice so menice, pri katerih sta dva ali več remitentov. — Taka menica je po MZ neveljavna“ (MZ, vprašanja izrečno ne rešuje, uči se navadno baš nasprotno od pisca); — „kompetenca sodišč za menične spore, do zneska 10.000 din so pristojna sreska sodišča“ (12.000 din); — „korekture pri menicah so dovoljene le v soglasju s prizadetimi osebami, če pa tako soglasje ni bilo doseženo, napravijo — menico neveljavno“ (in § 69 MZ?); — v obrazcu lastne menice izraz „za to prvo menico“ moti, pri lastni menici zakon ne priznava duplikatov; — „mala fide je kdo pridobil menico, če mu je bila indosirana od osebe, ki ni bila pravi lastnik ali pa, da jo je sam pridobil nepoštenim potom“ (prvo je povsem napačno); — „materialna menična strogo obstoja v strogem sodnijskem postopku; menični dolžnik ne more uporabljati napram meničnemu upniku nobenih zasebnih prigovorov, nego

¹ ki pa v Avstriji tudi že par let ne velja več.

² Podčrtaval sem jaz.

le ugovore, ki izvirajo iz menice same“, „materialno legitimiran — je oni, ki sme izvrševati vse menične pravice; materialno pa je oni legitimiran, ki je formalno legitimiran“ (kar čudno, koliko napačnega, ko pisec formalno men. strogost in formalno legitimacijo pojasnjuje pravilno); — „menična nesposobnost — menice, v katerih so obveze menično nesposobnih ljudi, so neveljavne“ (kaj pa § 7 MZ?); — „menična strogost — formalna — obstoja v hitrem in kratkem meničnem procesu, a materialna v strogem sodnijskem postopku“; — „menična zamuda — Pa tudi akceptant postane prost zaveze, če ni predložil menični upnik menice v plačilo domiciliatu, ki je na menici naveden“ (avstr. m. r., ne pa naš zakon); — „menični prigovori — morajo biti razvidni iz menice same, drugače so neveljavni (!)“ — „mladoletni — otroci do 7. leta se niti po zastopniku ne morejo meničnopravno zavezovati“ (vsaj nerodno rečeno); — „modificiran akcept“ je piscu isto kar pogojen akcept (mnogo preozko); — „nedelja, menica zapadla v nedeljo, se ne sme predložiti ta dan, nego drugi delovni dan“; — „odsotnostni protest — če je kaka oseba stalno odsotna in je ni mogoče najti (vetrovni protest) (pač „protest v veter“, „v zrak“ in protest „ob steno“); — „ordrske listine — ki so prenosljive v vsakem slučaju, pa tudi, če nimajo ordrske klavzule“; — „pogojen akcept — je veljaven, pogoj se smatra za nezapisan“ (veljaven je, toda kje je v zakonu rečeno, da se pogoj smatra za nezapisan? To velja edino za indosament — § 11 MZ); — „pooblaščenca (posebno prokurist) lahko stopajo v menične zaveze, če imajo tozadevno pooblastilo“ (prokuristu ga daje trg. zak., pravilno pod geslom prokurist); — pisec meša prolongacijsko menico s prolongirano menico, na kateri je prolongacijski zaznamek; — „prostovoljno posredovanje — Menični upnik lahko tako posredovanje odkloni“ (kaj pa § 60 MZ?); — „protest radi izgube menice, če je bila menica izgubljena, je dolžan indosatar dvigniti v roku dveh dni po skadenci protest radi neplačila, da si obdrži regresne pravice“ (§ 91 odst. 1. MZ to menda ni, kaj drugega pa celo ne); — „protest zoper avalista, če odkloni avalist plačilo menice, dvignemo zoper njega protest; drugače pa je avalist zavezan brez plačila“ (nerazumljivo, protesta zoper avalista ni treba); — pod geslom „razlika med menico in zadolžnico“ pisec ne omenja lastne menice; — pisec govori na več mestih o regresu za varnost („sigurnostni regres“), pod geslom „regres pred dospelkom“ pravi, da obstoja v tem, da zahteva menični lastnik „varnost (kavcijo)“, pod geslom „regresna vsota“ pa pravilno, da se od te regresne vsote pred dospelkom odbije diskont; kakor da se pisec ne more otresti regresa za varnost po avstr. m. r., ki ga naš zakon ne pozna; — „resignacija“ je „cesija, odstop“; — „returna“ menica je „navadno“ vpoglednica (po § 51 MZ se mora glasiti na vpogled); — rubež je piscu izvršba, kar brez pojasnila; — „tožba radi neupravičene obogatitve“ zastara piscu „šele po tridesetih letih“, § 85 MZ je zadovoljen s tremi leti; — pod geslom „trasantova dolžnost“ je rečeno, da je trasant zavezan plačati menico, „če ne plača akceptant in indosanti“ (pravilno pa pod geslom „zaveza trasantova“, toda tu je napačno rečeno, da „jamči pa vsekakor za sprejem menice“; tako je bilo po avstr. m. r., pri nas gl. § 9, odst. 2. MZ); — „uradne ure“ so isto kar „poslovni čas“; — „vetrovni protest — takrat, če po ponovnem iskanju ne moremo najti meničnega dolžnika“ (§ 71, odst. 2. drugače); — za „vložitvev menične tožbe“ zoper akceptanta zahteva pisec protest, zakon ne; — pri pojasnilih pod geslom „zahteve lastnika protestirane menice“ se zdi, da pisec ni imel pred očmi določbe § 27, odst. 2; — pri „zastarelih rokih“ bi bilo pač povedati, odklej teče zastaranje v korist

regresnim zavezancem; — „zastaranje akceptantove zaveze, ta zaveza preneha po treh letih od dneva dospelka po MZ, po ODZ pa šele po tridesetih letih, pač pa mora biti zato podan stvaren vzrok“ (nerazumljivo); — vpoglednica zastara piscu „po dveh letih od dneva izdaje“; kje je to rečeno? — „zaveza častnega akceptanta — zavezan pa je kakor akceptant“; drugače § 57, odst. 1., MZ; učilo pa se je tako po avstr. m. r.; — med „sekundarnimi“ meničnimi zavezanci so izpuščeni trasant, avalist in akceptanti za čast.

Nisem navedel vsega, mislim pa, da zadosti. Za šolanega pravnika ni nevarnosti. Za naše trgovske šole, kolikor vem, ni tiskanega učbenika na temelju sedanjega meničnega zakona. Kuder žal ni priredil tretje izdaje. Ta knjižica učbenika ne more nadomeščati, pa tudi za vademekum ali repetitorij pred izpiti ne bi smela služiti dijakom trg. šol, še manj dijakom pravnikom. Pisec je dobro orientiran v prometu z menicami, privzeti bi bil moral še pravnika. Ob večji pravni literaturi bi se preko pojava, kakor je ta, lahko prešlo molče. V naših razmerah bi to bilo napačno. Povedati je trebalo resnico, da se ne razpase nekaka pseudopravna literatura in trebalo je neugodne trditve utemeljiti, to sme zahtevati pisec.

M. Škerlj.

Dr. Werk Hugo: Teoretsko-praktični priručnik jugoslavenskog građanskog parničnog prava. Drugi deo: Izvršni postupak u teoriji i praksi. Vlastito izdanje. Zagreb 1938. Str. 688. Din 275.—

Jugoslovanska književnost zaznamuje v zadnjem času štiri dela o izvršilnem pravu: veliki sistem izvršilnega postopka od B. Blagojevića, krajši pregled S. Zuglie v sistemu nepravdnih postopnikov, na široko zasnovani komentar Matijevića in Čulinovića (že omenjen v tem časopisu) in slednjič naznanjeno delo. To se razlikuje od vseh drugih po tem, da hoče prikazati izvršilno pravo na podlagi praktičnega poteka konkretnega izvršilnega postopka, da pričinja z razlago izvršilnih norm na podlagi prve vloge v vsakem izvršilnem postopku, s pomočjo izvršilnega predloga. Razpravljanje tvarine, ki naj se obdelava, se zato ne pričinja z občimi razmotrivanji, marveč najprvo s pregledom taksnih predpisov, nato z določbami o vlogah v izvršilnem postopku, nakar slede predpisi o siromskem pravu. Nato so obdelani predpisi, ki uravnavajo vsebino izvršilnih predlogov in končno rešitev o njih po dovolilnem in izvršilnem sodišču. Na ta način seznanja pisec čitatelja polagoma z besedo in priobčitvijo primernega obrazca z vsebino vsega splošnega dela izvršilnega zakona. Prikaz ostalih delov knjige je več ali manj sličen, vselej pa uvaja pisec v tvarino posameznih načinov izvršbe s krajšim sistematičnim pregledom. Najpogostejši načini izvršbe so na ta način precej obširno obdelani, pridanih jim je veliko število obrazcev, v celem 153, ki kažejo tako delovanje strank kakor drugih udeležencev in sodišča v izvršilnem postopku, dočim so malo krajše obdelana poglavja o izvršbi na nedonarne imovinske pravice, v ostvarjanje nedennarnih zahtevkov, v zavarovanje inčasne odredbe.

Prikaz temelji na zamisli, naj dobi praktik, ki se ne utegne poučiti o novem izvršilnem pravu po sistematičnem delu, v roke pripomoček, ki ga bo informiral za konkretni primer hitro in zanesljivo o tem, kaj naj napravi, pa naj mu nudi razen tega še tudi potrebno teoretično podlago. Ker se pa sicer abstraktnemu obdelovanju tvarine ni moči ogniti, menimo, da ima način, kakor si ga je izbral naš pisec, pomen za pravnika, ki je že poučen na splošno o procesnem in izvršilnem pravu, zlasti o prej veljavnem, in katerega hoče sedaj uvesti v novo izvršilno pravo s pomočjo prakse same. Ne dvomimo, da je pisec s to nalogo vseskozi uspel, njegov priručnik je v tem pogledu odlično delo.

Toda motil bi se, kdor bi menil, da se omejuje pisec zgolj na praktično stran. To bi bilo pri njem, kot edinemu piscu sistema nekdam pri nas veljavnega izvršilnega prava tudi izključeno. Knjiga ne nudi samo dovolj praktičnih migljajev, ampak je obenem tudi teoretični priručnik, ki pri vseh važnejših vprašanih noče pokazati samo, kaj naj se v danem primeru stori, marveč tudi pojasni, zakaj je temu tako. V knjigo so privzeta za to tudi več ali manj obširna teoretična razmotrivanja ter pogledi na drugačno reševanje izvršilnih problemov po drugih piscih in tudi na tuje zakonodaje. V tem pogledu je zlasti pohvalno omeniti, da se pisec ne ozira samo na večja dela o izvršilnem pravu, marveč tudi na krajše razprave. Od teoretičnih razmotrivanj naj navedemo samo nekaj primerov.

S pogledom na zadevno literaturo izvaja pisec na str. 103, da tožba po § 15 ip. navzlic besedilu zakona ne more biti ugotovljena, ker bi šlo sicer za ugotovitev činjenice, kar je tuje § 323 cpp. Nasprotno trdijo Zuglia (11) in Blagojević (153), kratko pozivaje se na § 323 cpp. ter Matijević-Čulinović (I 46), da gre za dopolnitev izvršilnega naslova v določenem pravcu, torej za ugotovitev tožbo. Avtorjevo naziranje bi bilo podprto za nemško pravo, kjer se toži naravnost na prepis izvršilne klavzule. Na str. 126 se izvaja, po našem pravilno, da gre pri opozicijski tožbi nato, da se odvzame izvršilnemu naslovu izvršljivost. V tem ga podpira Blagojević (286), samo za nedopustnost izvršbe se izjavljajo Goršič (144), Matijević-Čulinović (61) in Zuglia (80). Piščevemu naziranju, da zastavni upniki do naroka o razdelitvi upravnih donosov pri prisilni upravi sploh ne sodelujejo (269) se navzlic tehtnemu utemeljevanju ne moremo pridružiti, kakor so drugega naziranja tudi Goršič (235), Blagojević (458), Matijević-Čulinović (122), in Zuglia (99). Spor o tem, ali res ni dolžnost sodišča, najti pri izvršbi na terjatev, ki gre zoper javnopravno telo (615), oblastvo, ki odredi izplačilo, bi rešili tako, da ne škodi predlogu, ako je to oblastvo sodišču znano. Označbo tega oblastva po službeni dolžnosti nalagajo sodišču Goršič (448) in Matijević-Čulinović (274). Edini izmed vseh komentatorjev se je lotil Werk tudi vprašanja delibacijskega postopka. Žal se pri tem ni oziral na odl. Sl. Pr. II: 390. Glede na to odločbo in na izvajanja Neumanna-Lichblaua (344) ter Weissa v istem komentarju (1400, 1404, 1408) bi morda pisec menjal svoje naziranje, da se zahteva v razmerju z Italijo tudi pri nas delibacijski postopek, ker ga odklanjata ali ne izvajata ob enakem besedilu pravnomočne pogodbe ne Avstrija ne Čehoslovaška. Naziranje, da velja tudi v razmerju nasproti Čehoslovaški delibacijski postopek, pa sploh nima opore v pogodbi. V njej je rečeno le, da mora sodišče na podlagi poslanih spisov v 30 dneh ustanoviti, ali so podane zahteve za dovolitev in izvedbo izvršbe, da sme sodišče poprej zaslišati zavezanca (čl. 41) in da se izvršba in izvedba izvršbe dovoljujeta po predpisih zaprosene države (čl. 40). K temu naj se primerjajo še odločni očitki Weissa, češ da izvajajo jugoslovanska sodišča nekakšen delibacijski postopek, ki ga pravnomočna pogodba ne pozna. To je potrebno omeniti zato, ker so sodišča zbog konservativnosti v uporabi prava sploh zelo naklonjena temu, da razlagajo zakone še nadalje v smislu starih, ne več veljavnih predpisov, in ustvarjajo s tem tolmačenje, ki v novem pravu nima podlage.

Teh par opazk smo pridali edino zato, da pokažemo na bogato vsebino knjige, ki bi je sicer za naslovom menda ne pričakovali. Kljub popolnoma praktični zamisli, nudi čitatelju obilo teoretičnega razglabljanja. Vse pa je podano v tistem jasnem in lahko umljivem slogu, ki sploh diči pisatelja.

Dr. Rudolf Sajovic.

Block Martin: Zigeuner. Ihr Leben und ihre Seele, dargestellt auf Grund eigener Reisen und Forschungen mit 99 Abbildungen auf 64 Kunstdrucktafeln. Bibliographisches Institut A. G. in Leipzig. 1956. — Strani 220.

Knjiga je zajemljivo pisana po vsebini in se gladko čita po slogu. Tudi slovenskim kriminalistom bo dobro došla pomoč za študij ciganov. Zlasti se v njej razpravljajo vprašanja splošnega značaja, kot indijsko poreklo ciganov, njih številčnost in porazdelitev po državah Evrope in Amerike, značajne poteze, bivališča, navade in razvade, vraže in pod. Obžalovati moramo, da se pisatelj ni oziral v večji meri na književnost, ki bi mu osvetlila pomen študija ciganov glede kazenskega pravosodja. Šestdeset avtorjev del o ciganih navaja kot vire svojih informacij, med njimi edinega Slovenca Frana pl. Miklošiča in edinega Srba Tihomila Gjorgjevića. Nikjer pa ne zaznamuje dela „Hans Gross: Handbuch für den Untersuchungsrichter“, v katerem je Gross na osnovi svojih opazovanj in poročil našega Ivana Kavčnika naslikal vprav naše cigane mojstrski, pa tako pravilno, da bi moral prav vsak čas kazenski sodnik, pa tudi varnostni organ tista izvajanja od stavka do stavka poznati. Block pravi, da so še danes pravi cigani tisti, ki žive nomadsko vzhodno od črte: Zagreb-Budapešta-Krakovo-Leningrad; pa se malce moti. Tudi naša Slovenija ima prave cigane z vsemi značilnimi lastnostmi. Nedavno se je pisec teh vrstic vozil z večernim vlakom od Novega mesta do Ljubljane. V voz sta vstopila v Novem mestu dva cigana. Starejši obeh je še pred Mirno pečjo, pa kmalu za Svete Ane tunelom iz vagona po dvakrat zaukal v hosto, kjer kampirajo stalno cigani. Tema je bila tam kakor v rogu. V Ponikvah je čakalo nemara dvanajst ciganov na tovariša, ki sta tam izstopila. Čisto jasno je bilo vsem potnikom v vagonu, da sta cigana dajala z ukanjem signal za zbiranje, pač po prejšnjem dogovoru. Ali niso to pristni cigani, dasi žive zapadno od črte, ki jo postavlja Block? Sploh kaže Blockovo delo, da se spozna njen avtor največ pri ciganih Rumunije in Ogrske, kjer jih je pač na licu mesta študiral, o jugoslovanskih ciganih pa ne ve mnogo povedati. Zato pa neke vrste črtic, ki jih prinaša Block, soglašajo s potezami pri naših ciganih, druge pa ne. Res je n. pr. pisec teh vrst v svoji praksi spoznal resničnost Blockove trditve (str. 187.), da cigan brez pomisleka prosi svojega boga, naj mu pomaga pri tatvini; nič res pa ni, da cigani zagrešijo samo male zločine in da so v bistvu veliki strahopetci. Čisto narobe: Najhujše delikte so dolenski cigani zakrivali, večkrat so sodili porotniki umore in razbojništva ciganov. Cigan Simon Held je bil l. 1901 obešen! Block omenja vražo „grumus merdae“ (človeško blato, spuščeno na kraju tatvine, obvaruje dotlej, da se shladi, pred izsleditvijo storilca), nič pa ne piše o tem, da cigan zveže pri tatvini kljuko in vrata z vrvjo, da se v sobo ne more tako hitro priti od zunaj. V okviru tega prikaza ni, da bi navajali še druge momente, ki spadajo v kriminalno psihologijo ali kriminalistiko. Samo to naj še omenimo, da pripisuje Block ciganskim dekletom veliko spolno sramežljivost, vsem ciganom pa silen strah pred ciganskimi mrličji; saj cigani celo voz, na katerem je cigan umrl, zažgo. Vsekakor bi s tem prikazom dali radi pobude, da bi se gradivo, ki sta ga zbrala Hans Gross in Ivan Kavčnik, podvrglo reviziji v tem pogledu, ali velja še za današnje čase, in pa ali se ujema z Blockovimi izvajanjem. **Dr. Metod Dolenc.**

Index interpolationum, quae in Justiniani Digestis inesse dicuntur, editonem a Ludovico Mitteis inchoatam, ab aliis viris doctis perfectam ope Litterarum Academiae Borussicae, Litterarum Societatis Saxonicae, Societatis Studiis Germaniae sustentandis adiuti curave-

runt... Ernestus Levy, Ernestus Rabel, Tomus III. ad libros Digestorum XXXVI-L pertinens, Weimar, H. Böhlau Nachf. 1935. XVI str. + 600 stolpcev. 4°. RM 35.— (oz. znižana inoz. cena RM 24.75).

Rimsko pravo, kakor ga spoznavamo zlasti iz Justinijanovih digest, ni več čisto klasično pravo. To je tudi razumljivo. Odlomkov iz vsaj tristo let starih pravnških spisov, iz katerih naj bi bil sestavljen novi zakonik, ni bilo vedno mogoče doslovno prevzeti (nasprotja med posameznimi pravniki; ponavljanja!), ampak jih je bilo treba spremeniti: interpolirati. Ugotavljanje, kaj je bilo interpolirano, in s tem izluščenje klasičnega prava iz Justinijanovih digest, je osrednji problem moderne rimskopravne vede. Ker se je število interpolacij, ki so bile v zadnjih desetletjih odkrite ali vsaj domnevane, vedno bolj večalo, je za uspešno znanstveno raziskovanje postalo neobhodno potrebno, zbrati vse doslej domnevane interpolacije. Pobudo za sestavo takega seznama je dal pokojni slavni romanist Ludovik Mitteis l. 1909, po njegovi smrti (1921) sta njegovo delo nadaljevala in z navedenim zvezkom dovršila njegova učenca profesorja Levy in Rabel. Delo Index interpolationum je v letih 1929—1935 izšlo v treh zvezkih in že v enem dodatnem zvezku.

Ogromno delo je sestavljeno tako, da je pri vsakem digestnem fragmentu (ev. paragrafu fragmenta), o katerem je bil v literaturi izražen kak dvom, povedano, kdo je domneval, da je dotično mesto interpolirano in v katerem obsegu. Navedene so tudi morebitne rekonstrukcije prvotnega klasičnega teksta. Prav tako citira Index tudi ugovore, ki so se v literaturi že pojavili zoper izražene interpolacijske domneve. Pri tem pa Index samo registrira vsa izražena različna mnenja, o njih utemeljenosti ne zavzema sam nobenega stališča. Ravno v tej objektivni registraciji je izreden pomen tega zares monumentalnega dela. Moderni romanisti, ki se bavi s klasičnim pravom, najde tu lepo zbrana najrazličnejša naziranja, ki so bila izražena kjer koli v moderni mnogojezični romanistični literaturi. Index interpolationum mu ne bo le nepogrešljiv delovni pripomoček pri ugotavljanju interpolacij, ampak mu bo zelo dragocen, zares edinstven vodnik po svetovni moderni romanistični literaturi.

S svojim izčrpnim pregledom doslej domnevanih interpolacij bo Index interpolationum olajšal izpopolnitev, pa tudi kritično revizijo dosedanjih dognanj in bo tako odločilno pospeševal dovršitev rekonstrukcije klasičnega prava iz Justinijanove kodifikacije. Brez pretiravanja lahko trdimo, da je izdaja tega dela dogodek, ki ga lahko vzporejamo z monumentalnima Lenelovima rekonstrukcijama civilnega (Palinogenesia iuris civilis, 1889) in honorarnega (Edictum perpetuum, 1927) prava.

Dr. Viktor Korošec.

Dr. Vladislavlević Milan: Državnopravni položaj Hrvatske u okviru habsburške monarhije. 10. zv. Biblioteke „Politika i društvo“, Beograd, 1937, str. 78 male 8°.

V Beogradu so osnovali zbirko mesečno izhajajočih informativnih knjižic o raznih aktualnih političnih in družbenih problemih pod imenom: Biblioteka „Politika i društvo“ (francusko-srpska knjižara, A. M. Popović). Namen ji je, obravnavati posamezna vprašanja kratko, precizno, poljudno in vendar povsem strokovno, za kar že jamči uredniški odbor. Sestavljajo ga profesorji beogradske univerze, gg. dr. Mihajlo Ilić, dr. Milan Zujović in dr. Božidar S. Marković. 10. zvezek te zbirke je napisal dr. Vladislavlević, profesor za ustavno pravo in teorijo o državi na pravni fakulteti v Subotici. Predmet njegove razprave zasluzi gotovo zanimanje prav sedaj, ko je takozvano hrvatsko vprašanje v ospredju naših notranje političnih problemov.

Pisec je obdelal državnopravni položaj Hrvatske v okviru habsburške monarhije vseskozi stvarno, opirajoč se v enaki meri na ugodne pozitivne pravne določbe in na dejansko razmerje politične vplivnosti in premoči, obstoječe v razmerju kraljevine Ogrske napram Hrvatski. Razprava se deli na dva dela. Prvi, pretežni del, seznanja podprt z zgodovinskimi podatki s poreklom skupnosti Ogrske in Hrvatske, obravnava nastanek hrvatsko-ogrske nagodbe z l. 1868 in podaja na njeni osnovi skupno z avstro-ogrsko nagodbo z l. 1867, kolikor prihaja za to v pošte, položaj Hrvatske napram kroni in Avstriji, njen odnos z Ogrsko in končno obseg hrvatske avtonomije. V odstavku, ki je odmerjen političnemu življenju na Hrvatskem, daje pisec tudi kratek in pregleden oris hrvatskih političnih strankarskih formacij in njihovih stremeljenj. Drugi del je posvečen sporu o hrvatski državnosti. Obravnava madžarsko in hrvatsko stališče o tem vprašanju, seznanja na kratko z nekaterimi zadevnimi strokovnimi mnenji znanih, ne neposredno interesiranih tujerodnih državoslovcev in daje piščeve lastne zaključke. Opomba na koncu razprave daje obširen slovstven pregled o predmetu.

Okvir tega prikaza ne dopušča, da bi se spuščali po piščevih navajanjih v razlago položaja Hrvatske, določenega po pozitivnem državnem pravu. Pisec je to nalogo odlično rešil. Zaradi popolnosti bi bil lahko še navedel, kako je bila izvedena popolna avtonomija v sodni instančni poti (najvišje sodišče kr. stol sedmorice v Zagrebu) in morda tudi še kakšen poseben položaj je uživala honvedska distriktna komanda v Zagrebu. Pod njo so spadali honvedski vojaki iz Hrvatske-Slavonije. Imela je en konjeniški in štiri pehotne polke. Podrejena je bila organizacijsko skupnemu honvedskemu ministru, službeni jezik ji je bil hrvatski, njena zastava je bila hrvatska trobojnica (rdeča-bela-modra) s skupnim grbom. Madžari so seveda ta skupni grb imenovali veliki ogrski grb z razliko od malega, ki je predstavljal samo matično deželo kraljevino Ogrsko. Skupni grb pa je imel poleg malega še grbe kraljevine Hrvatske-Slavonije-Dalmacije, zgodovinski grb Erdeljske in grb mesta Reke, ki je bila „separatum sacrae regni coronae adnexum corpus“.

Pisec odklanja madžarsko mnenje, po katerem bi bila Hrvatska zgolj ogrska provinca s široko avtonomijo, a tudi hrvatskemu mnenju, da gre Hrvatski značaj države, ki je z Ogrsko le v državni zvezi, opredeljivi kot realna unija, se ne pridružuje, ker se mu zde osnove tega mnenja preveč logično-formalistične. On pravilno sega po jedru stvari, katerega tvori vprašanje, kaj je Hrvatska z nagodbo dobila. Res je, da je bila priznana v nekem ožjem smislu kot politična nacija (teritorialna integriteta, jezik, zastava, grb) in da je bila njena avtonomna oblast pravno zajamčena tako, da bi se mogla spremeniti samo s pristankom Hrvatske. Zato jo je mogoče pod določenimi vidiki smatrati v okviru habsburške monarhije za državo. Vendar bi bila to država bolj v formalnem kakor v stvarnem smislu, kajti Hrvatski so brezdvomno manjkale bistvene lastnosti stvarne državnosti. — Hrvatska avtonomna oblast je bila dejansko pod kontrolo ogrske avtonomne oblasti. Skupna vlada je bila v resnici ogrska vlada, ban kot šef hrvatske vlade je bil postavljen na predlog skupnega ministrskega predsednika, ki je bil obenem ogrski ministrski predsednik. Isto velja za hrvatskega ministra v skupni vladi, ki je služil kot zvezni član avtonomne hrvatske oblasti (čije glavna politična organa sta bila hrvatski sabor in hrvatska vlada) s krono. Tudi on je bil dejanski član ogrske vlade in za svoje ravnanje pravno in politično odgovoren ogrskemu parlamentu. Tako je bilo nujno, da sta hrvatski minister in ban ščitila

ogrške interese napram hrvatskim. S tem je postala Hrvatska odvisna od vlade, ki je bila prav za prav ogrska avtonomna vlada. Hrvatska državna suverenost je bila pri skupnih organih, pri teh pa ni imela odločujočega vpliva. Doma v njeni avtonomni oblasti jo je nadzorovala ogrska vlada, v skupnih zadevah pa je bila enostavno majorizirana (predvsem v skupnem parlamentu). Ogrska je končno izigravala pogodbo po svoji volji, ker Hrvatska ni imela zakonitih sredstev proti njenim kršitvam. Tako je prišlo do tega, da se vsebina hrvatske avtonomije ni ravnala po nagodbi, temveč po tem, kakor jo je določala Ogrska. Vprašanje je zato, kako bi se bil razvijal nadaljni položaj Hrvatske pod nagodbo, če upoštevamo, da so se za njenega dejanskega trajanja prilike za Hrvatsko slabšale vsled splošno naraščajoče mađarizacije.

Kakor koli pa je izpadla državoslovna kategorizacija Hrvatske v okviru habsburške monarhije pri raznih strokovnjakih (Jellinek, Hatschek; dežela z obširno avtonomijo, državni fragment; Ulbrich: unio realis inaequalis; Le Fur, Bidermann, Digović: zvezna državnica; Pliverić, Polić, Kadlec, Stein: samostojna država v pravi realni uniji), gotovo je, da je Hrvatska imela čisto svojstven položaj, katerega bi posebno osvetlila primerjava s položajem katere od dežel avstrijske polovice, ki so bile zastopane v avstrijskem Reichsratu. Tudi je poznavanje tega položaja in raznih njegovih vsebinskih detajlov še danes velike koristi za pravilno razumevanje, a tudi pravično ocenjanje dalekosežnosti marsikatere današnje hrvatske zahteve. Zato je prišla *Vladislavčevićeva* knjiga vprav v pravem času in bo vsakomur, ki je željan objektivne podučnosti v naši ustavni in politični zgodovini, koristno in prijetno štivo.

Dr. Gorazd Kušej.

Dr. Godina Dionis: *Trgovački zakon za Kraljevino Jugoslaviju.* Štamparija Svetlost, Beograd, 1937. Str. 485.

V knjigi je odtisnjeno besedilo trgovskega zakona s kratkim uvodom, v katerem je opisano današnje zakonsko stanje na področju trgovskega prava, delo na zenačenju in kodifikaciji tega prava s splošnimi pripombami o vsebini zakona samega. Važnost te izdaje je v tem, da prinaša pri posameznih §§ obrazložitev, s katero je ministrstvo pravde predlog zakona pojasnjevalo in utemeljilo. Zbog tega bo knjiga dobro služila pri prvi uporabi zakona v praksi. Pridejan ji je pregleden stvarni register.

Dr. Škerlj Milan: *Trgovinski zakon kraljevine Jugoslavije.* Tiskarna Merkur, Ljubljana, 1938, Str. 332.

To je slovenski prevod novega trgovskega zakona. Za točnost prevoda jamči najbolj ime prevajalca in obenem glavnega urednika novega zakona samega, dr. M. Škerlja. V zakon sam uvaja krajši uvod, v katerem opozarja prireditelj na bistvene spremembe nasproti našemu doslej veljavnemu trgovinskemu zakonu, zaključuje pa knjigo izčrpno in pregledno stvarno kazalo, izdelano do najmanjše podrobnosti. Knjiga se zato slovenskim praktikom priporoča kot neobhodno potreben pripomoček, zlasti tudi kot uvod v terminologijo zakona.

Dr. Žilić Franjo — dr. Šantek Miroslav: *Zakon o izvršenju i obezbeđenju.* Pravna biblioteka 1. svezak. Hrvatska književna naklada. Zagreb, 1938. Str. 606. Din 80.—.

Uvodni zakon in izvršilni postopnik, ki tvorita glavno vsebino te knjige, sta tekstno zelo vestno pregledana. Pripombe, pridejane posameznim §§, kažejo na ustrezne določbe avstrijskega i. r. in prinašajo odločbe avstrijskega vrhovnega sodišča in stola sedmoroce odd. B v Zagrebu, tako je slika pravosodstva te zakonske materije popolna. V dodatku so natisnjeni posebni izvršilni predpisi, tičeji se izvršilnih

privilegijev naših denarnih zavodov, upravne in davčne izvršbe ter končno mednarodne pravne pomoči. Stvarno kazalo je sestavljeno zelo pregledno..

Dr. Andrejka Rudolf: O zaposlitvi pravnega naraščaja. Pos. odtis iz Spomenice za pravniški kongres v Novem Sadu. Str. 10.

Dr. Bajić Stojan: Izvršba na prejemke iz zasebnega službenega razmerja. Pos. odtis iz Pravosudja 1958, št. 1—2. Str. 8.

Dr. Blagojević Vidan: Istraživanje materijalne istine u parničnom i vanparničnom postupku. Geca Kon. Beograd. 1958. Str. 76.

Dr. Blagojević V.: Kakav značaj ima odredba o ugovoru o zakupu sa javnim vlastima da se zakupno dobro po isteku zakupa ima vratiti u primljenom stanju. Pos. odtis iz Pravosudja 1957, št. 9—10. Str. 15.

Dr. Metod Dolenc: Industrijska špijunaža u našem zakonodavstvu. Pos. odtis iz Arhiva, 1958, št. 1—2. Str. 6.

Dr. Dolenc Metod: O poreklu svobodnjakov. Pos. odtis iz Časopisa za zgodovino in narodopisje. Maribor. XXXI. Str. 116—126.

Dr. Dolenc Metod: Uslovna osuda i rehabilitacija. Pos. odtis iz Pravosudja, 1958, Beograd. Str. 8.

Dr. Köstl Janko: O potrebi kodifikacije delovnega prava. Pos. odtis iz Spomenice za pravniški kongres v Novem Sadu. Str. 12.

Dr. Kulaš Juraj: Zakonitost službene radnje kao element krivičnog dela. Pos. odtis iz Pravosudja 1958, str. 15.

Dr. Lapajne Stanko: Nepravilnost določbe § 697 predosnove. Pos. odtis iz Pravosudja 1958. Str. 5.

Maklecov Aleksander: Nekoliko primedaba ka Projektu zakona o istupima. Pos. odtis iz Pravosudja 1958. Str. 4.

Dr. Matijević I. — Dr. Čulinović F.: Komentar zakona o izvršenju i obezbeđenju. II. knjiga, 4. i 5. sveska. Cl. 4 do 10 Uip., Beograd Štamparija Svetlost 1958. Str. 257—496.

Dr. Mirković Djordje: Uklanjanje članova uprave. Pos. odtis iz Arhiva, Beograd, 1958. Str. 11.

Dr. Mirković Djordje: Vršenje posloводства u društvima s. o. o. Poseban odtis iz Pravosudja, Beograd, 1958. Str. 11.

Dr. Munda Avgust: Kazenskoppravna zaštita lovske pravice s posebnim ozirom na določbo § 322 Kz. Pos. odtis iz Pravosudja, Beograd, 1958. Str. 4.

Dr. Perić Živojin — dr. Belić Radmilo: Koje zakonodavne mere mogu se preporučiti za održanje nedeljivosti seljačkih poseda. Pos. odtis iz Spomenice za pravniški kongres v Novem Sadu. Beograd, 1957. Str. 14.

Pržić Ilija: Le problème des rapports entre le Droit Interne et le Droit International et ses discussions dans la Science Juridique Yougoslave. Beograd, pos. odtis. 1957. Str. 25.

Pržić Ilija: Normativna i sociološka metoda u medjunarodnom pravu. Pos. odtis iz Pravosudja. 1958. Str. 8.

Dr. Pržić Ilija: Univerzalnost i relativnost medjunarodnog prava. Pos. odtis iz Arhiva. 1958. Str. 4.

Dr. Pržić Ilija: Živojin Perić kao javno-pravni pisac. Pos. odtis iz Pravne misli. 1957. Beograd. Str. 5.

Dr. Sajovic Rudolf: Nekoliko napomena k odredjenju pojma štete. Pos. odtis iz Arhiva. 1958. Str. 5.

Dr. Sajovic Rudolf: Rassegna di Letteratura giuridica jugoslava. Anno 1952. Pos. odtis iz Bibliografia Giuridica Internazionale. Vol. I. Fasc. 4. Roma. 1957.

Dr. Sajovic Rudolf: Uverenje izvršnosti. Pos. odtis iz Pravosudja. Beograd. 1958. Str. 8.

Dr. Subbotić Ivan: Savremena diplomacija. Pos. odtis iz Arhiva. Beograd. 1937. Str. 16.

Dr. Škerlj Milan: Naknadne nabavke po novom trgovačkom zakonu. Pos. odtis iz Arhiva. Beograd. 1938. Str. 5.

Dr. Škerlj Milan: Mnenje k drugemu odelku drugoga dela in k tretjemu delu Predhodnega načrta državljskega zakonika za Kraljevino Jugoslavijo. Pos. odtis iz priloge Slovenskemu Pravniku. Ljubljana. 1937. i 1938. Str. 49.

Članki in razprave v pravniških časopisih. Arhiv LIII, 1—2: Mitrović V.: O sedamdesetgodišnjici dr. h. c. Živojina Perića. Jovanović Sl.: Perić o vladalačkoj vlasti. Spasojević Ž.: Živojin Perić kao civilista. Tasić Dj.: Živojin Perić kao pravni filozof. Arandjelović D.: Profesor Perić i građansko procesno pravo. Novaković M.: Rad g. Perića u stranim pravnim književnostima. Bartoš M.: Stav prof. Perića u Medjunarodnom privatnom pravu. Maurović I.: Nekoliko riječi o jednoj kritici Predosnove OGZ. Pliverić M.: O riješavanju pitanja opsega naknade štete u jugoslovenskoj Predosnovi i u čehoslovačkoj Osnovi gradj. zak. Ajzner B.: Sukob pokrajinskih (lokalnih) zakona o pitanju istraživanja vanbračnog očinstva. Krbek I.: Pravna konstrukcija hrvatske kućne zadruge. Zulia S.: Par primjedbi revizijskom rekurzu po § 15 Vp. Škerlj M.: Naknadne nabavke po novom Trgovačkom zakonu. Sajović R.: Nekoliko napomena k odredjenju pojma štete. Konstantinović M.: Izvori bračnog prava. Begović M.: Karakteristike šerijatskog naslednog prava. Blagojević V.: Kratka paralela između uvodnog dela Medžela i završnog dela Bogišićevog Crnogorskog imovinskog zakonika. Mirković Dj.: Uklanjanje članova uprave. Pantelić D.: Izbor rođenog imena. Nedeljković V.: Princip prvenstva u materijalnom baštinskom pravu. Demčenko G.: Materija pravne norme. Marković B.: Pravičnost i pravni poredak. Struve P.: Sistem i jedinstvo — dva osnovna pojma opšte sociologije. Djordjević J.: Vrednost Dirkemove metode za naučnu sociologiju. Popović R.: Imperator Hadrijan i jus respondendi. Milić L.: Procesno pravo u Horacijevoj satiri I. 9. Smirnov K.: Quod principi placuit, legis habet vigorem. Solovjev A.: Izdava po srednjevekovnom srpskom pravu. Jakšić G.: Jedan sukob između I. Garašanina i M. Blaznavca, Ilić A.: Begstvo Konstantina Rodofinikina iz Srbije. Pitamic L.: Ustavno-sudska kriza u Sjedinjenim državama Amerike 1937 god. Spektorski E.: Postanak teorije o zakonodavnoj funkciji parlamenta. Jovanović D.: Ukidanje zakona. Stefanović J.: Načelo narodne suverenosti u albanskom monarhistikom ustavu od 1928 god. Ilić M.: Postavljenje profesora univerziteta bez izbora od strane univerzitetskih vlasti. Troicki S.: Da li važi u Jugoslaviji konkordat sa Srbijom od 1914 god. Kostić L.: Nezgode slepog pozajmljivanja zakonskih tekstova. Vladislavljević M.: Politička načela i Medjunarodno pravo. Popović Dj.: Položaj Medjunarodnog prava u opštoj klasifikaciji nauka. Pržić I.: Univerzalnost i relativnost Medjunarodnog prava. Radojković M.: Medjunarodni položaj Belgije. Dolenc M.: Industrijska špijunaža. Marković B.: Nevolve našeg pravosuđja. Frank S.: Opće značenje „posebnog dijela“ kaznenih zakonika. Čubinski M.: Neke osobine kriminaliteta u Jugoslaviji. Krajinjski: Simbioza različitih socialnih grupa na području poroka i kriminaliteta. Todorović M.: Kontrola nabavke i upotrebe platežnih sredstava za uvoznu trgovinu. Mirković M.: Put ekonomske nauke. Žujović M.: O jednoj teoriji poljoprivrednog razvitka. Dukanac Lj.: Nauka o finansijama na prekretnici? Lazarević A.: Mesto Radnog prava u sistemu pravnih nauka. Blagojević B.: Činjenice postanka ugovora o radu kao posebne pravne kategorije. Živković R.: Ugovor o radu i

socialno zakonodavstvo. — Bibliografija radova Živojina M. Perića. — **Branič 1:** Sedamdesetgodišnjica g. Živojina M. Perića. Živanović T.: Da li je preporučljivo da sudija može jednu radnju koja izrično ne ulazi u zakonsku normu da kazni in da je smatra protipravnom. Todorović P.: Predlog za socijalno obezbeđenje advokata. Gajić N.: Samovlašće kao pojam krivičnog dela. Tanević Dj.: O razumevanju § 264 vanparničnog postupka. Radovanović N.: Sloboda veroispovesti i savesti po Ustavu i u praksi. — **Branič 2:** Simić V.: Prava i dužnosti preuzimatelja kancelarije umrlog advokata. Čelebonović J.: O sudbini založene tuđe stvari po našem gr. z. Mihajlović M.: Ima li mesta primeni propisa §§ 524 i 525 kz. i za delo utaje iz § 319 kz? Milojković Lj.: Čemu sudski upisnik plenidaba. Petrović B.: Da li lažan izkaz pod zakletvom u disciplinskoj istrazi sačinjava krivokletstvo po našem krivičnom zakonodavstvu. Mićović M.: Pritvor i istražni zatvor prema vojnim licima od strane građanskih vlasti. Trnković A.: O smetanju poseda gradjenjem. — **Mjesečnik 1—2:** Miličić A.: Odnos §§ 5 i 6 prema §§ 46, 47 i 48 Grpp. Pederin R.: Odnosi li se zadnja rečenica odj. 5 § 165 Ip. na kuće? Dabinović A.: Zadaća i značaj hrvatske pravne povijesti. Kulaš J.: Odmjeravanje kazne. Vuković M.: Jedna praznina u našem agrarnom zakonodavstvu. Milobar F.: Tri tipa metoda mijenjanja režima. Andres B.: Državno-gospodarski položaj Trećega Reicha. Abramović J.: O spriječenosti služboprimeca. Franolić V.: Osnovna načela poreza na nasljedstvo nakon unifikacije odnosnih zakonskih propisa.

Razne vesti.

XLVIII. redna glavna skupščina društva „Pravnika“ se je vršila dne 5. februara 1958. v ljubljanski pravosodni palači. Skupščino je otvoril predsednik dr. Metod Dolenc z naslednjim nagovorom:

Ko danes polagamo račun o poslovanju društvenega odbora in o položaju „Pravnika“, ne smemo prezreti, da smo od 26. januarja t. l. dalje v 50. letu društvenega obstoja. Vzvišeni ideji, kateri služi naše društvo, smo dolžni proslaviti bližajočo se 50. letnico slovesneje, kot pa smo to storili lani ob petdesetnici „Slov. Pravnika“. Ne da bi že govorili o podrobnostih, lahko poudarim, da je bilo preteklo društveno leto vestna priprava za pravilen zaključek prve polstoletnice našega društva.

Punčica v očesu nam je naše glasilo. Letnik 1957 je obsegal 43 tiskovnih pol; na to delo lahko s ponosom pokažemo in ni se nam bati kritike, naše glasilo je priznано v ožji in širši domovini ter v tujini. Naša zahvala za vse to ogromno delo gre našim sodrudnikom, ki morejo biti v smislu odborovega sklepa le naši člani. V največji meri velja naša zahvala seveda našem uredniku podpredsedniku dr. Sajovicu. Njegovim zaslugam se je društvo oddolžilo dne 18. decembra 1957 s posebnim večerom, na katerem se je pokazala prava harmonija v presoji urednikovega poslovanja skozi 15 let. Spomin na to proslavo bo ostal slavljenju in vsem svetel do krajnih dni in se toplo zahvaljujem vsem in vsakomur, ki je kakor koli pripomogel k tako lepemu uspehu proslave. Dolžnost mi je, da s tega mesta izrečem najglobokejšo zahvalo vsem, ki omogočajo tako lepo udejstvovanje našega glasila. So to naši dobrotniki, ki so nam naklonili podpore. V prvi vrsti je to naša banovina, dalje odvetniška zbornica; s podporo teh dveh dobrotnikov nam je bila v prvi vrsti omogočena izdaja vseh dosedanjih prilog, po pobudi odvetniške zbornice in z njeno podporo nam je omo-